

Ցարին 10 ընդ. վեց ամիսը՝ 6 ընդ. երեք ամիսը 3 ը. 50 4.
ամիսը՝ (Թիֆլիսում) 1 ը., հատուկ 5 4. Բաժանորդ 4
գրուած միմեյն խմբագրատանը՝ Թաիֆլիս. փողոց, № 5.

Խմբագրութեան հասցէն՝ Тифлиси, Редакция «Норъ-Даръ»
կամ Tiflis, Rédaction «Nor-Dar»

Խմբագրութիւնը բաց է ամեն օր (բացի տոն օրերէն) ժամը 9-ից
մինչև 2-ը: Յայտարարութիւններն ընդունուած են ամեն լիզուին ու վ:
Յայտարարութիւններն ընդունուած են ամեն լիզուին ու վ:

Հոկտեմբերի 2-ին ծանր և կարճատև հիւանդութիւնից
յետոյ Գանձակում վախճանուեց

ՄԿՐՏԻՉ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ ՆԱԲԱԹԵԱՆԸ

որի համար խորին վշտով համակուած մայրը, որդիքը,
կորուցանելու և քոյրերը յայտնում են իրենց ազգականներին
և ծանօթներին յարգելու հանգուցելու յիշատակը
իրենց ներկայութեամբ
Թաղումը լինելու է կիրակի, հոկտ. 5-ին, Գանձակում.
(270) յուղարկաւորութիւնը սեփական տնից. 1—1

ԲՈՎԱՆԴԱՆՈՒԹԻՒՆ

Առաջնորդը.—Բարդուղիմէոս Ծայ-
րագոյն-Արքեպիսկոպոս:
Քրտնիկոս.—Լուսին:
Թաղապետ.—
Մամուլի շուրջը:
Հայ նկարչութիւնը:
Մատենադարան:
Քաղաքական.—Պատերազմական դրա-
մադրութիւնը ձապող խումբ: Սերբիա-
կան Ֆինանսները: Չեմբուրգի ծրագ-
րերը Փրանսիական տեսակէտից:
«Նոր-Գար»-ի հեղափոխութիւնը:
Բանասիրական.—Յուդայական յիշատա-
կարանից:
Յայտարարութիւններ:

Թիֆլիս, 3 հոկտեմբերի 1903 թ.
ԲՆԱԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ
ԱՐԵՎԵԼԻՔՈՒՄ

Ծայրագոյն արեւելքի քաղաքա-
կան հորիզոնը, չի կարելի ասել,
թէ բոլորովին մաքրուած է սպառ-
նալից ամպերից: Վերջին ծայր
լաւատես պէտք է լինել չարա-
գուշակ մտքերի հոսանքին չին-
թարկուելու համար յամառ կեր-
պով շարունակուող այն տարա-

ձայնութիւնների տպաւորութեան
տակ, որոնք սկիզբն են առնում
զանազան աղբիւրներից վերջին
շարժումների ընթացքում:

Արտասահմանական մամուլի ա-
ջերում շատ անգամներ է կրկն-
ւում, թէ հեռուօր արեւելքի եր-
կու գրացի երկրների՝ Ռուսիայի
ու ձապողիայի միջև մոտակայ
պատերազմը անխուսափելի է:
Այդպիսով առաջ եկած վեր-
գովումները չէր կարող այնքան
լուրջ կերպարանք ստանալ, եթէ
նրանում չլիարժեք պատճառներ
խոր ու զօրաւոր լինելու հան-
գամանքը չունենային:

Խոր ու զօրաւոր ենք անուա-
նում այդ պատճառները, որովհե-
տե որ արեւելքի վերաբերում
են երկու պետութիւնների կեն-
սական շահերի միմեյնից բաղ-
խուելուն և դրա հետեւանքն ե-
րոզ նրանց բարեկամական յա-
րաբերութիւններին հիմն ի վեր
խախտուելուն:

Պարզեւք մեր վերջին խօսքե-
րի իմաստը:

Սկսած չին-ձապողական կար-
ճատեւ, բայց վճռական պատե-
րազմին յաջորդող հաշտութեան
օրից, ձապողիայի ազդեցութիւ-
նը 2ինաստանում և Քորէայում,
առհասարակ ամբողջ հեռուօր
արեւելքում մեծացել էր ահազին-
չափերով: Թէ մէկից և թէ միւ-
սից իւր պետական կազմով, քա-
ղաքակրթութեամբ և զինուորա-
կան ոյժով բարձր լինելով, ձա-
պողիան կարճ ժամանակի ըն-
թացքում ոչ միայն կարողացաւ
իւր պետական շահերը զբաղի
երկու երկրների մէջ ամուր հի-
մունքների վրայ դնել, հազա
նրանց առեւտրի գործերը վերա-
բերութեամբ ստանձնեց մի տե-
սակ զեկաւարի, զեկատորի դեր:

Դիմադրելու անկարողութեան
խորին զիտակցութիւնը չինա-
ցուն և Քորէայում ստիպում էին
ձապողի կառավարութեան լուրջ
բանաստեղծները կատարել և այդ
երկու երկրները դնել կրկնի
վրայ թաղանթ էր ձապողիայի
ներքին առաջ: 2ինաստանում կըր-
թական ու զինուորական զոր-
քներ իրենց ձեռքը կեդրոնաց-
նելուց յետոյ, ձապողիայից
իրենց տրամադրութեան տակ
ունեցած չինական առեւտրական
հրապարակներում վաճառակա-
նական ընդարձակ ձեռնարկու-
թիւնների սկսեցին: Երկրի երեք
զապողիայից—մոտաւոր ու զե-
նուորական կրթութիւնն և վա-
ճառակաւորութիւնը իրենց ձեռքը
առնելուց յետոյ, շատ հասկա-
նալի է ձապողի տարրի ազդե-
ցութեան օրերով աճելն ու զօ-
րանալը ի վնաս եւրոպական այս

կամ այն պետութեան հեղինա-
կութեան: ձապողիան միևնույն
քաղաքականութեանն էր հետե-
ւում նաև Քորէայի վերաբերու-
թեամբ, բայց առաւել հաստատ
ու խոշոր քայլերով, քան այդ
կարող էր անել 2ինաստանում:
ձապողիայի նման մի սակաւա-
հոգ երկիր չէր կարող Քորէայի
նկատմամբ յետին մտքի շունե-
նալ և շտալ իւր քաղաքականու-
թեան այն ուղղութիւնը, որի
վերջնական նպատակը պէտք է
լինէր իւր թափը դնել այդ իւ-
ղայի պատառի վրայ: Այն դադ-
թականական հոսանքը, որ տա-
րիներէից ի վեր սկսուած է ձա-
պողիայից դէպի Քորէա, վերջի-
նիս ունեցած այդ հիմնական
քաղաքականութեան ապացոյց-
ներից մինն է:

Իւր ազդեցութեան տակ զը-
մուտող երկու զբաղի երկրները
վերաբերութեամբ այդքան բարձր
ծրագրեր ունենալուց յետոյ,
ինչպէս կարող է հանգիստ մնալ
և խաղաղ աչքով նայել այն յա-
ռաջխաղացումների վրայ, որոնք
կատարւում էին ռուս պետու-
թեան կողմից 1896 թ. ի վեր:

2ինական ծովագնացի վրայ
Պորտ-Արտուր նաւահանգստին
տիրապետումը, մանջուրիական
երկաթուղու գիծը անցկացնելու
համար չին-կառավարութեան հետ
ռուս կառավարութեան կնքած
պայմանագիրը, Մանջուրիայի
Կուանտուն նահանգի զինուորա-
կան զբաւումը, Ծայրագոյն Ա-
րեւելքի ռուսական երկրների վը-
րջ վերջին օրերի հաստատուած
ռուսական փոխարքայութիւնը,
նոյն այդ պետութեան Քորէայի

վերաբերութեամբ ունեցած ձըղ-
տումները և վերջապէս, 2ինաս-
տանում ու Քորէայում ռուսա-
կան ազդեցութեան սովորակա-
նից դուրս արագօրէն աճումը,
այս բոլորը, ասում ենք, ձապող-
իայի ամենաանուր քիղեղը զը-
գուցու չափ կարեւոր հանգա-
մանքներ են, որոնց հետ, ընա-
կանաբար շատ դժուար է հաշ-
տուել, մինչև որ որոշ ապահո-
վութիւններ չտրուեն նրան իւր
շահերի անվտանգ մնալու վերա-
բերմամբ:

ձապողիան ի դէմս իւր կա-
ռավարութեան, զինուորական
մարմնի ու մամուլի, ունի զըրու-
թեան ծանրութեան ամբողջ գի-
տակցութիւնը, և այդ խորին գի-
տակցութիւնն են ըզխում
պատերազմի անհամբեր աղաղակ-
ները, որոնք արձակուած են ձա-
պողիական տարող մամուլի՝ ա-
ռանց կուսակցութիւնների խա-
րութեան, արտաքին ու պատե-
րազմական միմեյնիքների
և ժողովրդի ահազին մեծամաս-
նութեան կողմից, հակառակ
տնտեսական այն ծայրայեղ կա-
ցութեան, որի մէջ ձապողիան
գտնւում է ներկայումս:

Մանջուրիայից իւր զօրքերը
յետ քաշելու մասին ռուս կառա-
վարութեան տուած խոստումը
կատարելու յայտարարումը, որի
պայմանաւածումը լրանում է ներ-
կայ տարուայ հոկտեմբերի 18-ին,
չի կարող բոլորովին ձապողա-
ցիներին դէպի անորոշ մի պա-
տերազմի վտանգը մղել, եթէ
ձապողիական մայրաքաղաքում եր-
կու կառավարութիւնների միջև
առաջ տարուած բանակցութիւն-

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ՅՈՒՆՏԵՍԻ ՅԵՇԱՍՏԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Վ Ե Գ *

ՅԱՆՈՒՆ 1/13

Ամէն օր գրել ձեռք ստեղծելու դան-
դաղում եմ գրելու, չկարողանալով
բացատրել զգացումներս, և չփութում
եմ: Սրանից 22 օր առաջ գրել էի
զգուտ ծեծում են: Ծառան ներս
մտնելով ինձ յայտնեց մօրաբորջու գա-
լու մասին: Հիւսիսեանական զնայցի Այն-
տեղ մօրաբորջու հետ նստած էր իւր
հարսը: 2եմ կարող բաւարով բացատր-
ել ինչ որ զգացի, և դրա համար 22
օրվայ ընթացքում յուշաբանումս ոչ
մի առջ չգրեցի, թէ և շատ քան կարգե-
լու: Մէկ ու կէս տարուայ երկար քա-
ցակալութիւնից յետոյ տեսայ «նրան»
աւելի հասունացած և աւելի արտայա-
տիչ գեղեցկութեամբ: 2արածնի Տիգ-
րանուհին տիկին էր դառել: Նրա մէկ
ակնարկը ինձ յեղափոխեց: Մոռացել
էի նրան և յիշեցի: Սրանից չորս տա-
րի առաջ, երբ օր. Մարկոսեան էր
գնում, մեր մէջ հարազատ ջրը և եղբոր
սէր էր տրեւում: Նա մեզ հարեան էր:
Գրեթէ միշտ միասին էինք լինում: Նա
էլ ինձ հետ լուծ էր մօրօխ բարի
խրատները և մայրական դասերը, սա-
կայն մայրս նրա խօսում էր իրեն
իւր աղջկայ հետ: Նա հետաքրքրու-
թեամբ հետեւում էր և՛ իմ խօսակցու-
թիւններին: Նա մեզ մօտ, ես նրանց
մօտ երկար ապրեցանք, բայց նրան
երբէք չեմ նայել իրեն չափահաս աղջը-
) Տես «Նոր-Գար» № 176.

կայ. նրան սիրում ու յարգում էի,
ինչպէս մեռած քրոջս, որի մասին
այնքան զգուշացում էր խօսում հայրս:
Մի օր, նաւակի մէջ, զարնանային
ջինջ ու պայծառ երկրի լոյս լուս-
նակի ներկայութեամբ, կապուտ ծովի
Փըշ Փըշ ներդաշնակութեան մէջ,
Վոստորի փերի գեղեցկութեամբ չըր-
ջապատուած սիրահարուցիկ նրա կա-
պուտ աչքերի վրայ, որոնց փայլը գե-
ղէր հանգել ջահել աղջկայ վաղահաս
վառաշուտութեան զործադրուելուց: Այն
ժամանակ միայն ճանաչեցի չափահաս
աղջկի և զգացի, որ գեղեցիկ է: Նրա
դէմքը իւր ողորկ սրկտակութեամբ,
խաբուհաճ մաղբիով պարուրուած, լուս-
նակի գեղեցկութիւնն ունէր, լուս-
նակի, որ զիպուածով հորիզոնի վը-
րայ հանգնող արեւի հրատ պայծառու-
թեան գիրկն է ընկած, ինչպէս կա-
սէր թիւրք բանաստեղծը այն գերա-
զոյն ըռպէին, երբ կըրէ ազդեցութեան
տակ թռքերը աւելի արագ են գոր-
ծում:

Աղջկայ շարժանքի աչքերի մէջ Նայե-
լիս մարդ հարբում է, ինչպէս բարձ-
րից յորդ վազող գետի մէջ Նայելիս,
երբ գլուխը հա թէ նա ձգում է քեզ
դէպ իրեն: Այն, սիրեցի նրա ծովային
խորութիւնից աւելի խոր աչքերը, ո-
րոնք ինձ բարձրում էին իրենց մէջ ընկ-
նելու, կորչելու, խեղդուելու: Նրա հրա-
շալի արտաքինը և փայտներն ինձ զը-
ծուցեցին, և ես բանամիայ պատանու
անխնամութեամբ ուղեցի նրա գիրկն
ընկնել և կորչել առ միշտ, քաջ տա-
լով նրան ինձ հետ դէպի անդունդ ..

Բայց հազիւ օտքս դրել էի անդուն-
դի եզրը, մէկ էլ տեսնեմ արդէն ա-
մուսնացել է: Ես էլ ունեցել էի ուրիշ

սիրահարների նման երազներ, յոյսեր,
ծրագրեր: Բայց երեւակայական աշ-
խարհից ցած գալով, տիրութեամբ
անսայ Տիգրանուհուն այն տղայի հետ,
որ ես չէի, այլ մօրեւորուէի էր: Նը-
րանց ամուսնանալուց յետոյ երկուս ու
կէս տարի շարունակ նրանց տանն էի
գրեթէ ամեն օր, շաբաթ ամեն ժամ,
սակայն զաւառացի սիրողի ամբօթխա-
նութեամբ արտաքինուտ անտարբեր
էի ձեռնում և ներքուստ տանջուում:
Այդ ժամանակամիջոցին ես ապրում էի
«անբարոյական» կեանքով, «իզելալա-
կան» և «սուրբ» զգացումները մարել
էին իմ մէջ: Յուսահատութիւնից յա-
րաբերութիւններ հաստատեցի անա-
ռակ կոնանց հետ, ժամանակ խեղդե-
լու համար. փողոցները չափելով, ա-
մենատարտեղեք այցելելով հո էլ գա-
նալ այն մարդկանցից մէկը, որոնք
միայն ատել գիտէին. դարձաւ արագ
հատիկի մի դժբաղդ, որ միշտ նախա-
նէր գիտէ իւր ընկերի երջանկութիւնը
տեսնելով: Սկսեցի ատել մարդկանց,
իսկ իմ ատելութեանս աւելի արժանի
էր այդ աղջիկը, որ ժպտեցաւ ինձ,
յայտնեց իւր սէրը և օրերի վրայ ա-
մուսնացաւ: Ատելութիւնս աւելացաւ,
երբ պատկեց յետոյ երկտարարները
խօսեցին այն նորութեան մասին, որ
լսեցի: Սկսեցի Տիգրանուհին:

Վերջապէս հարեւանտերի մէջ
զանուցեցան մի աղջիկ և մի երիտա-
ւարդ, որոնք ամուսնացան սիրահարու-
թեամբ, առանց սովորական դարձած
սակարգութեան դիմելու:
Այս բաները լսելով, Տիգրանուհուն
երեսին էլ չպրտեցի մեր բոլոր աղջիկ-
ներին յատկացրածս ածականները՝
«կեղծաւոր, խաբարայ»:

Ես առաջին սէրս թողցի:
Մօրեւորուէիս, Աշոտ Խահակեանը,
հինգ տարեկան հասակում որբ մնալով
աղքատ հօրից, իւր մանկութեան ժամա-
նակ կրեց աղքատի կրկնը դժբաղդու-
թիւնները: Ես երբ մօր խնայողութիւննե-
րի միջոցով և երկար զրկանքներ կրելուց
յետոյ աւարտեց Միլիթին բարձրագոյն
ուսումնարանը, արդէն երկուս էր
կեանքի բուրայում: Ինչպէս տրամա-
գրում է այդ ուսումնարանի ծրագրի
յօդուաներից մէկը. նա եղաւ պետա-
կան ծառայող, ներքին գործերի մինիս-
տրութեան մէջ քարտուղար: Փոքրիկ
կեղծ ժամանակ նա ունեցել էր հա-
րուտ և հանգիստ ապրող ընկերներ,
որոնք ուսումնարանի մէջ իսկ ահագին
ստանկութիւններ էին վայելում իրենց
աղքատ զստակցիւնի դէմ: Ուսուցիչ
ները նրանց չէին յանդիմանում, տե-
սուշը միշտ փաղաքանքով էր վարում
նրանց հետ, յոգաբարձուները նրանց
երեւոյն ժպտում էին, թաղական խոր-
հրդի անգամները նրանց սիրում էին:
Նրանք կարող էին անել ուսումնա-
րանում. ինչ որ ուզէին, նրանց
պատժող, արգելող չկար, մէկ խօս-
քով նրանք երջանիկ էին իրենց աղ-
քատ ընկերակիցներին աչքում, արով-
հետեւ նրանք հարուստի զաւակներ
էին: Փոքրիկ Աշոտը մի քանի անգամ
իւր օրում անիծեց հօր յիշատակը,
որ այնքան շուտ մեռաւ ու որդուն
աղքատ թողեց, մի քանի անգամ տն-
մեղութեամբ հայտնեց Ատուծուն, որ
այնպէս անհասարակ կերպով է բաժանել
Օսմանեան կարմրուկ ոսկիները: Սա-
կայն, ժամանակի ընթացքում հասկա-
ցաւ, որ հարուստ է ֆինանսներից չափա-
քաւ պէտքում աղքատներ են եղել

և ուխտեց ամեն միջոց գործ դնել
հարստանալու համար, որպէսզի իրեն
էլ յարգեն, սիրեն, փաղաքեն: Այդ օր-
շուտ անելու դէմ Կեղիկ-փաղայի նա-
խախիթարան ուսումնարանում էր:
Մտնելով Միլիթին նա նպատակ ունէր
ապագայում պետութեան պաշտօնայ
դասնալ և հարստանալով փառքերի
առճանալ: Նա այդ ուսումնարանում
յոյց այն ամէն դասախօսութիւններ,
ինչոր ես էլ լսեի, սակայն առանձին
ընթերցումը հետեց տնտեսական և
առեւտրական գիտութիւնների մասնա-
ճիւղերին, որովհետեւ հասկացաւ, որ
պետութեան ծառայելիս «պարտաւոր»
է կաշառք վերցնել, այսինքն գողանալ
կառավարութիւնից և ժողովրդից: Յի-
շուտ եմ. մօրաբորջու միշտ զանգաւում
էր, թէ իւր տղան գիշերները շատ է
աշխատում: «Այո, բռնանաւ ես. մի օր
կըրիանդանայ»—ասում էր բարի մայ-
րը: Յիշուի, շատ անգամ գիշերները
Աշոտին այցելելով, տեսնում էի նրան
միշտ առեւտրական մի էտիւպ կամ մի
ստատիստիկ կարգալիս: Միշտ առե-
ւտր, միշտ վաճառականութիւն, միշտ
տնտեսութիւն—հաւա նրա երազը: Նա
սովորում էր անցնալու և գործում է
այժմ շուտ և շատ հարստանալու համար:
Ինչպէս գրեցի, Աշոտը դուրս գալով
ուսումնարանից մտաւ ներքին գործե-
րի մինիստրութեան գիւստատան մէջ
քարտուղարի պաշտօնով: Երկու տարի
հազիւ կարողացաւ ծառայել այդտեղ,
յետոյ պատճառ բռնելով իւր հիւան-
դութիւնը և աշխատելու անկարողու-
թիւնը, հրաժարուեց պաշտօնից: Հեռա-
նալով պետական ասպարեղից, Հեռա-
յութեան մասն իրեն հաշուապահ Գեոր-
գեանցի վաճառական Ամէլիի մօտ:

Ուրախ լրագրվեց այս միջադեպը առանց բերելու յետադ, ամենացանկուն է.
Լյովմ ապրել է, թե ինչուներ է կայանա-
ն 24 հաստանի ույր... Ողբից մի փոքր զրկել հե-
կարելի է հուսուել զվեքով, հարելի է նրան ըն-
հան ֆիդերակով ողբում, սակայն, միևնույն
միջոցներով չի կարելի 40 նրա մտքին տեղ-
ադասել, սերտ զբոսն, մեղանքի կամ կերպով
բաժանողի անել զբոս հոգին:

1. Einführung

տափաստանի անասնաբույժների և ձիա-
բույժների համաժողովը:

ԳՐԱԳՆՈՒ. — Բացուցից չի նախընտրվում
կրթությունը:

ՈՒՐԱԼԱԿ. — Գրիգոր կայսրանում
հրդեհ ծագեց Ռեադան-Ուրալի երկա-
թուղու էլեկտրոնի կից գտնուած հա-
ցադատիկների պահեստում: Այսպես
80 վագոն ցորեն և 40 վագոն կորեկ
ՌԵԸՋՆ. — Գառառական զեմստ
վային ժողովը որոշեց հիանա-
ղանքով ձեռնարկել իր զեմստովա-
յին հարկատուներին: Ձեմստովային
կայացուցչությունը փոփոխելու խնդրի
վերաբերմամբ նա այն կարծիքը յայտ-
նեց, թե պետք է ոչնչացնել զեմս-
տային սկզբունքը և պետականային
ցեղերը պետք է փոխել գնահատական
կամ պետք է քաղցնել այդ ցեղերը:

ՄԱՆՄԸ. — Հեմստովային ժողովը
որոշեց բանալ 60 նոր գրադարան,
սարքել տնայնագործական ցուցահա-
ղէս և միջնորդել նահանգական ժողո-
վին, որ նահանգական ցուցահաղէս
բացուի:

ՀՈՒՍ. — Թագաւոր Կայսրի իտա-
լական թագաւորին գրած նամակի
մէջ, որ յանձնեց նրան Իշխան Գու-
գորովի, պարունակում է հետևեալ
խօսքերը «Ես ունեմ եմ, որ հարկա-
դրուած եմ յետաձգել արդէն նշանա-
կուած այդ ուրիշ ժամանակի. ցան-
կանում եմ, որ այդ ժամանակը մօտ
լինի»:

ԽՈՐԱՎՈՎ. — Հանքարդիւնաբերողե-
րի համաժողովի աստիճանական
բերքի այս առաւել առաջին կիսա-
մակի մասին հաւաքուած տեղեկու-
թիւնների համաձայն, հարաւային
Ռուսիայի գործարաններում ձուլուած
է 36.700,000 պուդ չուգուն անցած
առաւել առաւել կիսամակի
44.300,000 պուդի և նախանշեալ առ-
աւել նշանակեալ 45.000,000 պուդի
զէմ: Երկաթի մեծ կտորների պատրաս-
տուած է 36.000,000 պուդ անցած
առաւել 35.000,000 պուդի զէմ:

ՊԱՇՏՈՆՍ ԽՈՐԱՎՈՎԱԼԷ
Գոմ: 1. արքա. Դենի, Թագ. Գ. Անտանի
Մանակցում են տ. տ. Անյիւ,
Անտանի, Խիթարան, Մելի-
քան, Նոնիկան և Սաթիկի-
2մշկան. պ. պ. Արէլեան, Արիա-
նան, Արայան, Անտան, Յա-
րուլիկան, Պետրոսան, Ռը-
տուլի և Ուրիլ:

Սկիզբը ժամը 8-ին.
Ռեժիսոր Ս. Պետրոսյան:
(268) 2—2

Համառում են բուլղար սահմանադր-
չիւնը: Երբեք մի քանի
մարդ և 6 հոգի եւ վերաբերուել: Գա-
հետի գործերը պէտք է արձակուեն
հոկտեմբերի 10-ին: Գետովը, գառա-
նիկը վերադառնալով, իշխանին հա-
ղորդեց, թէ կառավարութեան յաղ-
թանակը պէտք է ապահովուած համա-
բել: Նա նոր ճանապարհորդութեան
դուրս ելաւ քէպի հարաւային Բուլղա-
րիա: Կարենիտի համբարաշխութիւնը
կատարեալ է: Տեղը արձակուելով և
կալ Ստանիլով իւր ընտանիքի հետ
միասին, նոյեմբերի սկիզբները նա կը-
վերադառնայ իւր նոր պաշտօնավայրը:

Խմբագիր հրատարակիչ՝
ՍՊԱՆՏԱՐ ՍՊԱՆՏԱՐԵՆ
ԵՍՏ ՏԱՐԱՐՈՒԹԻՆՆԵՐ

ԵՐՏՈՍԵՒՔԱԿԱՆ ԹԱՏՐՈՆ
Երկուշաբթի հոկտեմբերի 6-ին
Հայոց դրամատիքական ընկերութեան
խումբը
Գր ներկայացնէ

ԵՒԳԻՆԵ
Դրամ 3. արտուածով հեղ. Զիբանդադէ:
ԳԵՐՔԷ
ՊԱՇՏՈՆՍ ԽՈՐԱՎՈՎԱԼԷ
Գոմ: 1. արքա. Դենի, Թագ. Գ. Անտանի
Մանակցում են տ. տ. Անյիւ,
Անտանի, Խիթարան, Մելի-
քան, Նոնիկան և Սաթիկի-
2մշկան. պ. պ. Արէլեան, Արիա-
նան, Արայան, Անտան, Յա-
րուլիկան, Պետրոսան, Ռը-
տուլի և Ուրիլ:

ԹԻՖԼԻՍԻ ՄԵՐՈՒՆԱԿԱՆ ԹԱՏՐՈՆ
Ռուսական օպերա
Անհրաւիր Նորին Մեծնորեան
ՍՈՒՍՏ
Շարաք, եռիսմիւրի 4-ից,
կը ներկայացուի

ՓԱՌԻՍ
ՎԱԼՊՈՒՐԳԵՆ ԳԻՋԵՐՈՎ
Օպերա 5 գործ. երաժ. Գոնյոյի.
Փառասու զեր կատարէ Ն. Մեծ.
սոլիստ Ն. Ն. Ֆիգեր:
Մանակցում են տ. տ. Արցիբազա,
Կալիկին, Լիլինա, պ. պ. Ֆիգիեր,
Գրիգոր, Սանգուրի, Գուրիլով:
Գլխ. ռեժ. Բոգոլիբով:
Կապիւլայտեր Եսպերիտո.

ՀՐԱԻԵՐ
Հոկտեմբերի 5-ին, կիրակի ա-
ռաւոտեան ժամը 12-ին Բնթ-
դէնի Ս. Աստուածածին եկեղե-
ցումը ժողով է լինելու, նոր Ե-
րէցիական ընտրելու, ուստի օր-
բանով մեծապատիւ պ. պ. Ժիւրի
առաջին անգամ հրաւիրուած են ներ-
կայ լինել յիշեալ եկեղեցումը
ընտրութեան մասնակցելու:

Գործակալ Բ. մասին Տիֆլիսի
Գրիգոր առաջ քահանայ Մանգա-
կունի:
(267) 2—2

Հոյս տեսաւ Մ. ՉՄԵԿԵԱՆԻ

1904 թ.
ԾՈՅԻ ՕՐԱՑՈՑՑԸ
Կիլիկիոյ նորոգեալ Կաթողիկոսի և
հանգուցեալ Արքեպ. Մելքիսեդեկ Մու-
րադեանի պատկերներով:
Հասցէն՝ Թիֆլիս, Մալաք 26, կեան
(269) 12—1

ԹԻՖԼԻՍԻ ԿԱՐԱՐԱԿԱՆ ԿԱՐԿՈՒՄԻՆԵՐ
Կան ընկերութեան վարչութիւնը
արմով ծանուցանում է պ. պ. Կարապետեանին, որ ընկերութեան
56-ի համաձայն նշանակուած է այն տարուայ հոկտեմբերի 20-ից
մինչև 31-ը հիմնարկը 5% վաճառու, այսինքն հապաղակով
իւրաքանչիւր փայլ համար
Գործը կընտրուի վարչութեան զբաղմունքով (Երևանում)
հրապարակ. տ. Խալաթյանի, բալլում օրուայ ժամը 1—3 և երե-
կոյան ժամը 7—9
(264) 3—3

ԹԻՖԼԻՍԻ ԿԱՐԱՐԱԿԱՆ ԿԱՐԿՈՒՄԻՆԵՐ
Կան ընկերութեան վարչութիւնը
արմով ծանուցանում է, որ քաղաքային կոլեկտիւնային բաժնեւոր
կից (Մուլերեանի փողոց) Թիֆլիսի մանկապարտէզների փոխա-
զայն օգնութեան ընկերութիւնը հիմնել է մանկապարտէզների
ցերեկային և դիմիտային հիմնադրամներին նախաձեռնութեամբ
հասցնելու համար ծնողներ և յոյ կանանց Խորհուրդ տալու
նախնական օգնութիւն հասցնելու համար անուամբ 1 բուրժ
Այդ փողոցը մտնում են ընկերութեան զբաղմունքով: Ընկերութեան
նախնային հիմնադրամներին հիմնել նաև Օրդինան մանկա
նոյնպիսի հիմնադրամներին ինքնախառնուած:

ԿՐԵՄ ԱՄԻԿՈՍ
Գործ է ածուած յայտնութեամբ կաշուի և երկաթի բոլոր թիւն
Նախաձեռնալիս առաջարկում է պ. պ. Կերաստանցիին և Կերաստանցիներին
է տարուի ընդ և զրիմների առաջացած միւս հետևանքները: Բանկայի գինը 1 ր. 25 ֆ. 2 բանկան
նախաձեռնելու կողմից:

ՄՈՎՈՐԱԿԱՆ ԱՌՈՐԵՆՑ ԼՐԱՑՈՒՄ
Վերջին քանակութիւններով
ԳԵՄԱՏՈՒԹԵՆ ԲԺ. ԳՈՄՄԵԼԻ
ԱՐԵՆ ՀԱՄԱԿԻՆԵՐԵՆԵՆԵՐ ԵՒ ՏԱՐԱՐՈՆ ՄԱՐԿԱՆԵՐ
ախորժակի արագորէն բաց է անուած, ոյմերն արագորէն բարձրացնում, նախաձեռնում
ՅԱՆ ԲՈՒՐԻ ԴԵՐԱՆԵՐՈՒՄ և զեղատնային ապրանքների խանութներում: Թիֆլիսում կովկասեան
խանութում: Հոկտեմբերի կիզմունքից: Գահաշինգը անպատճառ չէ: ԳՈՄՄԵԼԻ, գեմատոգնելու, Բոլոր
նախաձեռնելու և փառաւոր կարծիքներ են յայտնելու: 12—8 Մ 43479

ԱՌԵԻՏՐԱԿԱՆ ԿՈՒՐՍԵՐ

ԵՐԿՈՒ ՍԵՌԻ ԱՆՁԱՆՑ ՀԱՄԱՐ
(Тифлисть, Сололаки, Лермонтовская ул. № 9)

Առևտրական կուրսերի նպատակն է մասնագիտական առևտրական
կրթութիւն տալ երկու սեռի անձանց և պատրաստել գործնական
ճանապարհով հմուտ հաշուապահներ: Առևտրական ստանուած են տա-
տեսաւաններ:

Առևտրական առարկաները սրանք են. 1) Առևտրական Տնտեսութիւն,
2) Առևտրական Թուրանութիւն 3) Հաշուապահութիւն (պարզ, կրկ-
նակի և բանկային), 4) Թուրանութիւն համրիչի վրայ 5) Առև-
տրական թղթակցութիւն, 6) Առևտրական և մուրհակի կանոնադրու-
թիւն և 7) Գնադրութիւն (վատ ձևերի почерк—ուղղելը):
Ուսումն սկսուելու է սեպտեմբերի 15-ից: Ընդունելութիւնները սեպ-
տեմբերի 1-ից, ամենայն օր, առաւօտեան 10-ից մինչև 12-ը և Ե-
կեղեցեան 4-ից մինչև 8 ժամը, կուրսեր հիմնողի բնակարանում: Սո-
լալայում, Ալեքսանդր Փրիլիպովի տանը № 9, Լերմոնտովսկայա
փողոցում: Ծրագրերն ու կանոնները կարելի է ստանալ ԶԻՐԱՊԵՍ
կուրսեր հիմնողի տանը: Օտարալեզուները զինուած են Вь Тифлисть,
С. П. Мануэляну:

2րի ուսում ցանկացողներին գործ մեքենայի վրայ: Պարագլուծը-
(188) ներք կուրսերում լինում են ամեն օր: 25—25

Սոյն օժանդակը զանաւոր թող է տրուած Վարչաի
թշկական վարչութեան կողմից առևտրի ընդհանուր
հիմունքներով:

ԵՍ ԱՆՆԱ
2ԻԼԼԵԱԳ

Երկարացրել եմ իմ անսովոր երկայն(185
սանտիմետր երկայնութեամբ) մազերս, ո-
րոնք յիշեցնում են Լորելլի մազերը,—չը-
նորհիւ իմ հնարած առանձին օժանդակի
14 ամսուայ գործածութեամբ: Այս օժան-
դակը ճանաչուած է իբրև մազերը թափու-
ելու դէմ ամենալաւ միջոց, որը միևնոյն
ժամանակ նպաստում է մազերի աճմանը և
նրանց արմատները պնդանալուն: Այս օ-
ժանդակի շնորհիւ աղամարդու մարդը
խիստ ապագ լիցաւ աճում է, նմանապէս
(մինչև անգամ կարճատեղ գործածութիւնից
յետոյ) գլխի և մարմնի մազերը բնական
փայլ են ստանում: Ընդամենը օժանդակը
մազերը պահպանում է փողածամ սպիտակի-
լուց ծիր հասակում:

ՄԻ ԲԱՆԿԱՅԻ ԳԻՆԸ
3, 5 և 8 բուրժի
Հասցնելու փողը ստացուած ժամանակ ու
դարձում է գրասով ամեն օր աշխարհի
ամեն կողմերը սպիտակ գործարանից:
և պետի ուղղուեն բոլոր տարածքները:

ANNA CSILLAG
52—29 Wien I (82)

ԱՌՅՍ ՏԵՍՈՒ
ԾԻՐՎԱՆԶԱԳԻԻ
ԺՈՂՈՎԱԾՈՒ ԵՐԿԵՐԻ
ԵՐԿԵՐԻ ՀԱՏՈՐԸ
Որ արտուածում է «Նորոգից Մէկը», «Օրորոց Լիզա», «Փաթմա եւ Աստղ»,
«Ցամուշինը տարի անցած», «Թանկագին Կապան», «Երեւոյցը», «Երջանից
Արտաւարածը», «Արտիստը» վազկներն ու պատմութիւնները են «Եւգինե»
դրաման:

Սեպտեմբերի 20-ից կը ցուի բաժանադրերին
Այս հատորը կուղարկուի միայն նրանց, որոնք ըստաւորագրեց զժողովը են
ամբողջովին: 4 հատորի բաժանադրագրութիւնը շարունակուած է:

Թիֆլիսում 4 ր. 50 ֆ.
Օստաւադրագրութիւնում 5 ր. 50 ֆ.
Առանձին հատորների գինը է 1 ր. 50 ֆ.
Մամուլի օսկ է III հատոր
Դիմել Գեորգիական և «Գիտանքները» գրադաճառանոցներին և
(244) հեղինակին.—Тифлисть Ширванзадэ 12—8

CREME AMYKOUS
ԱՌՋԱՊԱՆԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑ ԿԱՆՈՒԹԵՐՆԵՐ ՀԱՄԱՐ
Գործ է ածուած յայտնութեամբ կաշուի և երկաթի բոլոր թիւն
Նախաձեռնալիս առաջարկում է պ. պ. Կերաստանցիին և Կերաստանցիներին
է տարուի ընդ և զրիմների առաջացած միւս հետևանքները: Բանկայի գինը 1 ր. 25 ֆ. 2 բանկան
նախաձեռնելու կողմից: